

45174 - Kızgınlık Anında Boşanmanın Hükmü

Soru

Çocukları olan bir kadının kocası, çok kızgın bir haldeyken “seni boşadım” dedi. Bu durumda ne yapılabilir?

Detaylı cevap

Şeyh Bin Baz’a şöyle soruldu: Kendisine kötü davranan ve söven bir kadını kızgınlık anında boşayan kocanın durumu nedir?

Cevap: Şeyet sarfedilen boşama sözcüğü, his kaybı ve aşırı kızgınlık ve kendini kontrol edememe anında gerçekleşmiş; kendisi de bunu itiraf eder veya buna şahit olanlar varsa bu durumda boşanma geçersiz olur. Çünkü şer’i delillere göre aşırı kızgınlık –özellikle his kaybına neden olan kızgınlık-ta boşanma geçersizdir.

Bu delillerden biri de:

Aişe Radiyallahu anha’dan rivayet edildiğine göre Rasulullah Sallallahu Aleyhi Vesellem şöyle dedi: “ (Düşünce ve idrak duygusu) Kapalı olduğunda boşama ve azad etme geçersizdir” Ahmed, Ebu Davud, İbn Mace.

İlim ehli şöyle dedi: Hadiste ifade edilen kapalılık durumu: Kızgınlık ve zorlamadır. Bundan kasıt aşırı kızgınlıktır. Çünkü düşünceyi kapatan kızgınlık, delilik ve sarhoşluk gibidir. Böylece boşama geçersiz olur. Özellikle duygu kaybına neden olan ve duygu kontrolü devre dışı bırakan kızgınlıkta boşama gerçekleşmez.

Kızgın kişinin üç durumu mevcuttur:

Birinci durum: Kızgınlık anında duygu ve his yok olur. Bu durum delilik kategorisine girer. Tüm ilim ehline göre boşanma geçersizdir.

İkinci durum: Duygu ve hisler kaybolmaksızın aşırı kızgınlık. Yani cüzi bir his ve cüzi bir akıl mevcuttur. Ancak aşırı kızgınlıkta boşama telaffuz edildi. Bu durumda da tercihli görüşe göre boşanma geçersiz sayılır.

Üçüncü durum: Aşırı olmaksızın normal bir kızgınlık. Bu durumda olan boşama, tüm ilim ehline göre geçerlidir. (Fetava talak, 19-21, Abdullah Tayyar, Muhammed el Musa)

Şeyhin ikinci durumda ifade ettiği husus, Şeyhulislam İbn Teymiye ve öğrencisi İbn Kayyim'in tercihi olup İbn Kayyim bu konuda "İğaset el Lehfan fi Hukm Talak el Ğadban" adlı eser yazmıştır. Bu eserde şöyle geçmektedir:

Kızgınlık üç çeşittir:

Birincisi: Aklı ve düşüncesi kaybolmaksızın insanın önceliklerini ve amacını bilecek durumda olmasıdır. Bu durumda insandan sarfedilen tüm boşanma ve alışveriş sözcükleri geçerlidir.

İkincisi: İrade ve bilgi kapısı ona kapanacak şekilde aşırı kızgınlık. Bu durumda sarfedilen sözcükler kasıtlı ve bilinçli olmamdığı için geçersizdir. Zira mükellef ne dediğini bilmeli ve bu konuda irade sahibi olmalıdır.

Üçüncüsü: İki durum arasında olup, ilkelerini aşan ancak deliller gibi aklını kaybetmeyen kişilerdir. Bu durum ihtilaf konusu olmakla birlikte Şer'i delillere göre boşanma gerçekleşmez. Ayrıca alışveriş sözleşmeleri ve azad etme gibi hükümler de geçersizdir. Çünkü bir kapanma olarak görülür ve fıkıh alimleri kapanmayı bu anlamda açıklamışlardır. (Matalib Ulu el Neh 5/323. Zad el Mead 5/215, el Mevsua el Fıkhiye el Kuveytiyye 18/29)

Bu bağlamda koca, Allah'tan korkup boşanma sözcüklerden uzak durması ve ailenin yıkılmasına ve dağılmasına sebep olmamalıdır.

Her iki eşe tavsiyemiz; Allah'ın sınırları dahilinde kalmaları ve aşırıya gitmemeleridir. Ayrıca çocukların var olması; boşanma sözcükleri kullanmama ve bu konuda rahat olmamayı gerektirir ve etkileyici bir unsur olması gerektiği gibi Şer'i hükümleri dolaylı yollardan çiğnemek veya fıkıh alimlerin ruhsatlarını takip etmeye neden olmamalıdır.

Allah bizi dinini yüceltmeye muvaffak kılsın.

En iyisini Allah bilir.